

Sygn. akt I C 1272/17

WYROK

zaoczny w stosunku do J. B.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, I Wydział Cywilny,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Tomasz Bulkowski

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Karolina Mazan - Berent

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2017 r., w O., na rozprawie,

sprawy z powództwa A. T., N. T., A. B. (1)

przeciwko J. B., M. J.

o zapłatę

I oddała powództwa;

II zasądza od powódek na rzecz pozwanej M. J. kwotę 917 (dziewięćset siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 900 zł kosztów zastępstwa procesowego.

SSR Tomasz Bulkowski

Sygn. akt: I C 1272/17

UZASADNIENIE

Powódka A. T. wniosła o zasądzenie:

- od pozwanej J. B. kwoty 3651,68 zł wraz z odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty,

- od pozwanej M. J. kwoty 3651,68 zł wraz z odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty,

tytułem zwrotu kosztów poczynionych na nieruchomości lokalową, położoną w P. przy ul. (...), przez ojca powódki, w postaci ponoszonych opłat czynszowych oraz kosztów remontu, w części jej przypadającej.

Powódka N. T. wniosła o zasądzenie:

- od pozwanej J. B. kwoty 3651,68 zł wraz z odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty,

- od pozwanej M. J. kwoty 3651,68 zł wraz z odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty,

tytułem zwrotu kosztów poczynionych na nieruchomości lokalową, położoną w P. przy ul. (...), przez ojca powódki, w postaci ponoszonych opłat czynszowych oraz kosztów remontu, w części jej przypadającej.

Powódka A. B. (1) wniosła o zasądzenie:

- od pozwanej J. B. kwoty 3651,68 zł wraz z odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty,
- od pozwanej M. J. kwoty 3651,68 zł wraz z odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty,

tytułem zwrotu kosztów poczynionych na nieruchomości lokalową, położoną w P. przy ul. (...), przez ojca powódki, w postaci ponoszonych opłat czynszowych oraz kosztów remontu, w części jej przypadającej.

Ponadto powódki wniosły o zasądzenie na ich rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając żądanie pozwu powódki podały, iż w dniu 11 listopada 2008r. zmarła babcia ojczyista powódek H. B.. Powołanymi do dziedziczenia po niej byli: M. J., B. K., J. B., D. A. oraz ojciec powódek A. B. (2). Postanowieniem z dnia 5 grudnia 2013r. w sprawie o sygn. I Ns 332/10 Sąd Rejonowy w Mrągowie dokonał działu spadku po H. B., w ten sposób, że wchodzącą w skład spadku nieruchomości lokalową, położoną w P. przy ul. (...) przyznał na rzecz A. B. (2). Powódki wskazały ponadto, iż ich ojciec zmarł w dniu 3 lutego 2014r. Wówczas w jego prawa weszły powódki. Postanowieniem Sądu z dnia 9 grudnia 2015r. dokonano działu spadku w ten sposób, iż powódkom przyznano współwłasność w nieruchomości lokalowej, położonej w P. przy ul. (...), w udziałach po 1/3 części. Jednocześnie powódki zobowiązane zostały również do spłat w określonych wysokościach na rzecz pozwanych. Powódki podniosły, iż ojciec powódek z własnych środków przeprowadził remont lokalu i do chwili śmierci uiszczał opłaty mieszkaniowe, zaś po jego śmierci czyniły to powódki. Koszt zakupu materiałów budowlanych na remont przedmiotowego mieszkania powódki określiły na kwotę 24.573,95 zł, natomiast wydatki związane z regulowaniem należności czynszowych za okres od listopada 2011r. do lipca 2016r. oszacowały na 25.200 zł. Zdaniem powódek ich roszczenie jest zasadne, albowiem w okresie od 29 czerwca 2009r. do 11 lipca 2016r. lokal ten stanowił współwłasność pozwanych oraz A. B. (2).

W odpowiedzi na pozew pozwana M. J. wniosła o odrzucenie przedmiotowego pozwu; ewentualnie o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie solidarnie na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Motywuując swoje stanowisko w sprawie pozwana wskazała, iż roszczenie powódek w stosunku do pozwanej w zakresie rozliczenia dochodzonych niniejszym pozwem żądań zostało prawomocnie osądzone przed Sądem Rejonowym w Mrągowie w sprawie o sygn. I Ns 332/10. Ponadto podała, iż powódki nie udowodniły, aby koszty remontu zostały rzeczywiście poniesione przez ich ojca. Dodatkowo wskazała, że powódki nie mogą żądać zwrotu wartości tych ewentualnych nakładów, gdyż tylko one korzystały z nieruchomości, na którą te nakłady zostały poczynione. Podobne stanowisko pozwana zajęła w zakresie żądania dotyczącego zwrotu kosztów utrzymania tegoż mieszkania.

Pozwana J. B. nie zajęła stanowiska w sprawie.

Postanowieniem z dnia 23 października 2017 roku sąd oddalił wniosek o odrzucenie pozwu.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 11 listopada 2008r. zmarła babcia powódek H. B.. Powołanymi do dziedziczenia po niej byli: M. J., B. K., J. B., D. A. oraz ojciec powódek A. B. (2).

Postanowieniem z dnia 5 grudnia 2013r. w sprawie o sygn. I Ns 332/10 Sąd Rejonowy w Mrągowie dokonał działu spadku po H. B., w ten sposób, że wchodzącą w skład spadku nieruchomości lokalową, położoną w P. przy ul. (...) – obejmującą lokal mieszkalny nr (...), usytuowany na pierwszym piętrze budynku, składający się z czterech pokoi, kuchni, łazienki i korytarza o pow. użytkowej 57,23 m² i piwnicy o pow. użytkowej 3,05 m², zapisany w księdze wieczystej nr (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Szczytnie Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w P., oraz udział wynoszący (...) części w nieruchomości wspólnej, obejmującej prawo użytkowania wieczystego działki gruntu nr (...) o pow. 0,1451 ha i prawo własności części budynku mieszkalnego i innych urządzeń, które nie służą do wyłącznego

użytku właścicieli poszczególnych lokali, zapisanej w księdze wieczystej nr (...) prowadzonej przez tenże sąd – przyznał na rzecz uczestnika A. B. (2).

Jednocześnie Sąd przyjął, że wartość wskazanej nieruchomości wynosi 146.455 zł oraz że A. B. (2) spłacił długi spadkowe w wysokości 1.065,91 zł. Z tego względu zasądzone od w/w na rzecz M. J., B. K., J. B. i D. A. tytułem spłat kwoty po 29.077,02 zł.

W toku tego postępowania A. B. (2) domagał się rozliczenia nakładów, jakie poniósł w związku z remontem przedmiotowego lokalu, a następnie wniosek ten cofnął.

(niesporne - postanowienie wraz z uzasadnieniem k. 31 – 38).

W dniu 3 lutego 2014r. zmarł ojciec powódek. W jego prawa weszły wówczas córki: N. T., A. T. i A. B. (1).

Postanowieniem z dnia 11 lipca 2016 r. w sprawie o sygn. IX Ca 457/15 Sąd Okręgowy w Olsztynie zmienił orzeczenie Sądu Rejonowego w Mrągowie w sprawie o sygn. I Ns 332/10 z dnia 5 grudnia 2013r. w ten sposób, że dokonał działku spadku po H. B. poprzez przyznanie powódkom współwłasności w nieruchomości lokalowej, położonej w P. przy ul. (...), w udziałach po 1/3 części. Jednocześnie powódki zobowiązane zostały również do spłat na rzecz pozostałych spadkobierców, w tym pozwanych.

(niesporne - postanowienie k. 27 – 30, protokół k. 128 - 131).

Ustalony stan faktyczny nie był sporny i wynikał z fotokopii dokumentów przedłożonych przez strony w toku procesu, w tym dołączonych do pozwu dokumentów z akt sprawy Sądu Rejonowego w Mrągowie o sygn. I Ns 322/10.

Jednocześnie Sąd oddalił wnioski dowodowe stron o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków, przesłuchania stron, opinii biegłego oraz o przeprowadzenie dowodu z dokumentów z akt sprawy I Ns 322/10 innych niż dołączone do akt niniejszej sprawy, a także informacji Spółdzielni Mieszkaniowej w P., jako niemające znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd uznał bowiem owe dowody za zbędne w świetle podstawy faktycznej żądania powódek i ustalonych okoliczności przedmiotowej sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwa jako niezasadne podlegało oddaleniu.

W toku przedmiotowego procesu powódki dochodziły zapłaty z tytułu nakładów dokonanych przez ich ojca A. B. (2) na lokal położony w P. przy ul. (...), wchodzący w skład spadku po H. B., a który to lokal został im przyznany w ramach działu spadku. Argumentując swoje żądanie powódki podnosiły, iż dotychczas nie został ustalony ani sposób ani też wysokość, w jakiej rozliczenia z tego tytułu miałyby zostać przez pozwane dokonane.

Takiemu stanowisku sprzeciwiła się pozwana M. J. wskazując, iż rozliczenie nakładów, jakie ojciec powódek poniósł w związku z remontem przedmiotowego lokalu, było przedmiotem postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym w Mrągowie w sprawie o sygn. I Ns 322/10, dlatego też wniosła o odrzucenie pozwu.

Ze stanowiskiem pozwanej nie sposób się jednak zgodzić. Wskazać bowiem należy, iż choć ojciec powódek wystąpił z roszczeniem z tego tytułu w toku wskazanego przez pozwaną postępowania, to wniosek ten ostatecznie cofnął. Kwesta rozliczenia tychże nakładów nie została zatem – wbrew stanowisku pozwanej - rozstrzygnięta prawomocnym orzeczeniem Sądu. Wobec powyższego Sąd oddalił wniosek pozwanej o odrzucenie pozwu wniesiony na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 kpc. W toku postępowania o dział spadku sąd ostatecznie nie rozstrzygał o rozliczeniu nakładów, zatem nie można mówić o powadze rzeczy osądzonej.

W realiach przedmiotowej sprawy nie sposób jednak uznać, aby roszczenie powódek zasługiwało na uwzględnienie.

Zwrócić należy bowiem uwagę na treść przepisu art. 686 kpc, zgodnie z którym w postępowaniu działowym sąd rozstrzyga także o istnieniu zapisów zwykłych, których przedmiotem są rzeczy lub prawa należące do spadku, jak również o wzajemnych roszczeniach pomiędzy współspadkobiercami z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów spadkowych, pobranych pożytków i innych przychodów, poczynionych na spadek nakładów i spłaconych długów spadkowych.

Podkreślenia wymaga także, to iż zgodnie z art. 688 kpc do działu spadku stosuje się też odpowiednio przepisy art. 618 § 2 i 3 kpc. Paragraf 3 wskazanego przepisu stanowi zaś, że po zapadnięciu prawomocnego postanowienia o zniesieniu współwłasności uczestnik nie może dochodzić roszczeń przewidzianych w paragrafie pierwszym, chociażby nie były one zgłoszone w postępowaniu o zniesienie współwłasności. Podzielić należy zatem pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 2 kwietnia 1982 r., III CZP 10/82, że wskazany przepis ustanawia prekluzję wyłączającą dochodzenie roszczeń wskazanych w art. 618 § 1 (w tym wypadku roszczeń o jakich mowa w art. 688 kpc) po uprawomocnieniu się postanowienia o zniesieniu współwłasności (dziale spadku). Podkreślenia wymaga przy tym, iż prekluzja ta dotyczy wyłącznie roszczeń, dla których dochodzenia właściwa jest droga sądowa, nie dotyczy natomiast spraw, w których orzekanie w przedmiocie własności należy do postępowania administracyjnego.

W świetle powyższego stwierdzić należy, iż choć kwestia nakładów poczynionych przez ojca powódek na lokal przyznany im w konsekwencji działu spadku nie została rozstrzygnięta w toku postępowania działowego, to na skutek prawomocnego zakończenia tego postępowania powódki pozbawione są możliwości dalszego dochodzenia roszczeń z tytułu poczynionych nakładów. Zważyć bowiem należy, iż w celu uniknięcia skutków prekluzji zgłoszenie roszczeń ubocznych winno nastąpić najpóźniej przed wydaniem orzeczenia przez sąd drugiej instancji, jeżeli orzeczenie to kończy sprawę (uzasadnienie uchwały SN z dnia 26 października 1961 r., IV CO 15/61, OSNC 1963, nr 1, poz. 3; postanowienie SN z dnia 16 października 1997 r., II CKN 395/97, LEX nr 50532). W okolicznościach niniejszej sprawy powódki winny zatem zgłosić przedmiotowe roszczenie przed wydaniem orzeczenia przez Sąd Okręgowy w Olsztynie w sprawie pod sygn. IX Ca 457/15, jednakże tego nie uczyniły.

Wobec powyższego roszczenie powódek jako niezasadne podlegało oddaleniu. Podkreślić trzeba, że roszczenie to podlegałoby oddaleniu także wówczas gdyby powódki udowodniły swoje twierdzenia dotyczące nakładów dokonanych na majątek spadkowy. W tej sytuacji dowody zgłoszone przez powódki i pozwane, które sąd oddalił, nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Orzeczenie o kosztach wydano na podstawie art. 98§1 i 3 kpc Sąd uwzględnił przy tym, iż na koszty procesu poniesione przez pozwaną M. J. składały się koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (17 zł) oraz koszty zastępstwa procesowego (900 zł).

SSR Tomasz Bulkowski